רשימת פרקטיקות – מותאמת למי שעברית אינה שפת אימם

ehud.tsemach@mail.huji.ac.il | ד"ר אודי צמח היחידה למגוון ויה"ל

שאלות - הטמעת פרקטיקות לדוברי עברית שפה שנייה

- בחר/י 2 פרקטיקות ליישום בהוראה בקורס שלך.
  - כיצד בכוונתך ליישם את הפרקטיקה בקורס?

הפרקטיקה	מוקד
	בשיעור
1. יתירות בשפה Rephrasing	
יתירות היא חזרה על רעיונות במילים אחרות. כלומר להגיד את אותו התוכן באופן שונה. יתירות מסייעת לדוברי שפה שנייה להבין טוב יותר את התוכן בשיעור. היא עוזרת למי שלא שולט בעברית להתמצא ולקלוט את החומר הנלמד.	במהלך השיעור
Redundancy is the repetition of ideas in different words; in other words, expressing the same content in another way. Redundancy helps second-language speakers better understand the content of a lesson. It supports those who are not proficient in Hebrew in finding their way and absorbing the material being taught.	
2. תשומת לב למונחים תרבותיים חשוב לשים לב למונחים בעברית שלא ברורים לאדם שמגיע מתרבות אחרת. השפה בה אנחנו משתמשים כוללת לא מעט מונחים מקומיים. למשל, בחינוך מושגים כמו "בגרות", "חינוך ממלכתי", "פסיכומטרי", "מקצועות המח"ר" לא קיימים בשפות אחרות. עוד: "אשכנזים וספרדים", "עולה חדש", "שירות קבע", "שביל החומוס", "אפטאר", "תוג'יהי". דרושה מודעת להכיר את המושגים האלה ולתרגם אותם לא רק מילולית, אלא לספר את הסיפור מאחוריהם.	במהלך השיעור
Awareness of Cultural Terms It is important to pay attention to Hebrew terms that may not be clear to someone coming from another culture. The language we use includes quite a few local concepts. For example, in education, terms like Bagrut (matriculation exams), Mamlachti education (state education), Psychometric exam (university entrance test), and Mahar subjects (humanities, social sciences, arts) do not exist in other languages. Other examples include Ashkenazim and Sephardim, Oleh Hadash (new immigrant), permanent military service, the Hummus Trail, Iftar, and Tawjihi. There is a need for awareness to understand these concepts and to translate them not only literally but also to explain the story behind them.	
3. שימוש בדוגמאות ובאמצעים ויזואליים המחשה של מושגים ורעיונות מופשטים באמצעות מספר דוגמאות, כולל אמצעים חזותיים ואחרים, יכולים לסייע לסטודנטים להבין טוב יותר את התוכן בשיעור. בהקשר זה מומלץ להציג 3-4 דוגמאות, מה שעשוי למנוע את ההחלפה של הדוגמה עם המושג. ולהסביר באופן ממצה כיצד המושג בה לידי ביטוי בכל דוגמה ודוגמה. Use of Examples and Visual Aids	במהלך השיעור

Illustrating concepts and abstract ideas through multiple examples, including visual	I
and other aids, can help students better understand the content of the lesson. In this	
context, it is recommended to present 3–4 examples, which may prevent confusion	
between the example and the concept itself. It is also important to clearly explain	
how the concept is expressed in each individual example.	
4. חיבור לחיים של הסטודנטים והתייחסות לרקע התרבותי במשימה	
כתבתי סדנה חדשה על למידה שיתופים בקבוצות מגוונות. אחד המוקדים הוא ליצור משימות למידה	במהלך
הרואות במגוון התרבותי משאב. למשל, בקורס על "פוליטיקה בכיתה" של ד"ר אדר כהן, הוא מציג	השיעור
המשגה לגישות לעיסוק בפוליטיקה בכיתה, ואז הוא מבקש להתחלק לקבוצות הטרוגניות.	
4. Connecting to Students' Lives and Considering Cultural Backgrounds in	
Assignments	
I created a new workshop about collaborative learning in diverse groups. One of the	
main focuses is designing learning tasks that see cultural diversity as a resource. For	
example, in the course <i>Politics in the Classroom</i> by Dr. Adar Cohen, he presents a	
framework for different approaches to addressing politics in the classroom and then	
asks students to split into heterogeneous groups.	
5. עצירה ועיבוד	
תרגיל עיבוד כולל עצירה של ההרצאה או הדיון לטובת עיבוד והפנמה של החומר.	במהלך
לבקש מהסטודנטים לפתור תרגיל שמסכם או חוזר על החומר. לכתוב לעצמם מה הם הבינו-מסקנות	השיעור
או תובנות מהחצי שעה האחרונה. אפשר גם לבקש מהם לפתור את התרגיל ולהעלות אותו לפאדלט,	
או פלטפורמה שיתופית אחרת. לבקש מהסטודנטים לכתוב בשפת אימם, אנגלית או ערבית, כך גם	
או פרספוו מוד שיתופית אוודת: ידבוןש מודוססוו נטים ידכותוב בשפות אימם, אנגרית או עו בית, כן גם סטודנטים ערבים אחרים יוכלו לקרוא את מה שכתבו.	
טטוו נטים עו בים אווו ים יוכלו לקו וא אונ מוז שכונבו. 	
Pausing and Processing	
A processing exercise involves stopping the lecture or discussion to allow time to	
internalize the material. You can ask students to complete a task summarizing or	
reviewing the content—for example, writing down what they understood, their	
conclusions, or insights from the last half hour. You can also have them upload their	
work to Padlet or another collaborative platform. Encourage students to write in their	
native language, English or Arabic, so that other Arabic-speaking students can read	
what they wrote.	
6. עבודה בזוגות ובקבוצות	
לעותום פנודניו שמתדשוב בבנית בחומב וכול לבסתוש בחבבו לשושוב כדו לבבון עת בחומב לעוב	במהלך
לעיתים, סטודנט שמתקשה בהבנת החומר יכול להסתייע בחברו לשיעור כדי להבין את החומר. לאור	השיעור
זאת, מומלץ לתת לסטודנטים משימות לביצוע תוך כדי שיעור (למשל ניתוח של מקרה בוחן מסוים	
באמצעות מושג מרכזי בקורס). אפשר לתת ציון רק על הגשה, ללא ציון, העבודה יכולה לסייע 	
למרצה/מתרגל.ת להתחקות אחר ההבנה של הסטודנטים בכיתה.	
w s	
Working in Pairs and Groups	
Sometimes, a student struggling to understand the material can get help from a	
classmate. Therefore, it is recommended to assign tasks to complete during the	1

lesson (for example, analyzing a case study using a key concept from the course).	
You can grade them on submission only, without assigning a score. This work can	
help the lecturer or teaching assistant track students' understanding in class.	
7. תרגום על ידי הסטודנטים בקורס	
אם למשל מציגים מושג מרכזי בעברית בקורס, אז מבקשים מאחד הסטודנטים דוברי אנגלית או	במהלך
אם רבוסר מביג ב מוסג מו כו בעבו הרבון, ס, או מבוןס ם מאווי הוסטו נס ם רובו ערבית "איך הבנתם את זה בערבית". לא רק לתרגם מילולית, או תרבותית. אם הייתי רוצה להגיד	השיעור
ער בור אין הבמנם אול ווו בערבית : יא דין המוגם מידוד ול, או זמ בוול זכן. את זה בערבית, לחבר שלי או בן משפחה בערבית – איך הייתם עושים את זה?	
אוניווי בערבונ, יוובו ייסי או בן מספוווי בערבוני אן זו יום עוסים אוניווי:	
Student Translation in the Course	
If you introduce a central concept in Hebrew, ask one of the students who speaks	
Arabic or English: <i>How did you understand this in Arabic?</i> Not just to translate	
literally or culturally. If you wanted to explain this in Arabic to your friend or a family	
member, how would you say it?	
8. מרצה אורח דובר שפה שנייה	
	במהלך
אם מביאים מרצה אורח, יש אפשרות להביא מישהו שדובר ערבית, ולהנכיח את האפשרות לדבר	השיעור
ולשאול בערבית (תוך תרגום לכלל הסטודנטים בכיתה).	
Inviting a Guest Lecturer Who Speaks a Second Language If you bring in a guest lecturer, you can invite someone who speaks Arabic to make it possible for students to speak and ask questions in Arabic (while translating for the whole class)	
9. בחנים במהלך הקורס	
מומלץ לקיים בחנים קצרים תוך כדי הקורס, למשל בסיום השליש הראשון, ולא רק בסופו. סטודנטים	הערכה
בונת אין די בוונים קבורים ומון כו הזקוויס, ימשא בסום חשיר שיווי אשון, וזא דין בסופו. סטווינס בעלי שפה שנייה נוטים לצבור פערים, והדרישה ללמוד את החומר לבוחן יכולה לסייע להם לעקוב	
בעלי שפוז שניידו נוסים לצבור פערים, וחוד שור ללנור אונ חוונגור לבורון כולח לסייע לחם לעקוב אחרי הקורס.	
אוווי ווקוו ט.	
Quizzes During the Course	
It is recommended to hold short quizzes during the course, for example, at the end of	
the first third and not only at the end. Second-language students tend to fall behind,	
and having to study for a quiz can help them keep up.	
מווע אומן נפי פונגלית dia diaz ean neip them keep ap.	
TI TAKET TIKOTI EALKI TE	הערכה
לאפשר הגשת עבודות ומבחנים באנגלית.	113 1311
Allow Submissions in English	
Allow Submissions in English Allow students to submit assignments and exams in English	
Allow students to submit assignments and exams in English.	
11. מגוון צורות הגשה	222112
לתכנן מספר צורות של הגשה: עבודה כתובה, הצגה בעל פה (סרטון או פודקאסט), בתוצר פיסי לצד	הערכה
הסבר כתוב.	

A Variety of Submission Formats	
Plan multiple submission options: a written paper, an oral presentation (video or	
podcast), or a physical product accompanied by a written explanation	
12. מונחון ואוצר מילים	
הערה חשובה – שירותי תרגום ניתנים ע"י היחידה למגוון בחינם	הכנה
י ניתן לגבש רשימה של מילים קשות ומונחים מרכזיים בעברית ולתרגם אותם לערבית ואנגלית. מומלץ	לשיעור
להעלות את הרשימות למודל ולהפנות את תשומת לב הסטודנטים לכך שהמשאב קיים. בנוסף, ניתן	
לקיים פעילות רב-לשונית שבה הסטודנטים משפות אם שונות צריכים להגדיר מונחים מרכזיים	
יזן ם פע זוונדב-זישונית שבור רוססורנס ם משפות אם שונות צו כם זיוגר די מונודם מרכז ם בקורס ע"י ניתוח של דוגמאות.	
בקוו ט עייניונוו פיי דוגנואוונ.	
Glossary and Vocabulary	
Important note: Free translation services are offered by the Diversity Unit.	
You can prepare a list of challenging words and key course terms in Hebrew and	
translate them into Arabic and English. It is recommended to upload these lists to	
Moodle and point out to students that this resource exists. Additionally, you can hold	
a multilingual activity where students from different language backgrounds define	
central concepts by analyzing examples	
Certifal Concepts by analyzing examples	
13. תרגום הסילבוס	
	הכנה
היחידה למגוון מציעה שירות של תרגום הסילבוס לשפה הערבית. מומלץ להציג את הסילבוס 	לשיעור
בערבית בשיעור הראשון וגם לחלק דף מודפס לסטודנטים.	
Translating the Syllabus	
The Diversity Unit offers a service to translate the syllabus into Arabic. It is	
recommended to present the Arabic syllabus in the first lesson and also hand out a	
printed copy to students	
printed copy to olddonio	
14 שילוב חומרים בשפות אחרות	
לחלק מהספרים והמאמרים הקאנונים יש תרגום לערבית, לעברית ואנגלית. אפשר להתייעץ עם	הכנה
קולגה שמכיר את החומרים בערבית כדי למצוא אותם ולהעלות לאתר. במידה ומצאתם מקור או שם	לשיעור
ין הגדו שנפר אונדוווונוי ם בערב זו פרי המבוא אוונם הדועדווני אונו : במידוד ומבאונם מקווי או שם של ספר, נשמח לסייע לכם לאתר את העמודים הרלוונטיים.	
של טפו, נשמוד לטייע לכם לאונו אונ וועמודים ווו לוונטיים.	
Including Materials in Other Languages	
Many canonical books and articles are available in Arabic, Hebrew, and English	
translations. You can consult with a colleague familiar with Arabic materials to locate	
them and upload them to the course website. If you find a source or the title of a	
book, we will be glad to help you locate the relevant pages	
atting the first page to the page to the following page to	